

KwAdrant

22^e jaargang | Juni 2020

Trouw door de jaren heen

Al 38 jaar een mooie klantrelatie

We maken een tijdreis... naar 1982. Geen internet, PC, smartphones of Whatsapp, wel telex en wiskundige rekenmachines. Het was het jaar dat Piet Jaspers voor 't eerst contact kreeg met de voorganger van KWA, Vereniging Krachtwerktuigen Amersfoort. Dit jaar gaat Piet met pensioen. We kijken samen terug op bijna 40 jaar klant- en opdrachtgeverrelatie.

Sibelco verwerkt grondstoffen tot half-producten en Piet is sinds 2013 werkzaam op de afdeling Global Sustainability. "In 1982 werkte ik bij Hak Conserven. De eerste opdracht waardoor ik contact kreeg met Krachtwerktuigen was vanwege problemen met de waterzuivering. Deze voorloper van KWA was specialist in stoomketels. Ik zie het nog voor me, de dag begon met een sjeffie en een bak koffie van de adviseur", herinnert Piet zich, "en daarna aan de slag. Ze losten het probleem snel en goed op. Een huzarenstukje", zei ik toen.

De start

Het bleef niet bij dat ene huzarenstukje. Het was de start van een langdurige samenwerking tussen KWA en Sibelco, waar Piet in 1986 in dienst trad. We maken een sprong naar het hier en nu. Piet noemt een recente opdracht: "Aanvragen van maatwerkvoorschriften. Daar heb ik samen met KWA-adviseur Jan-Carel Nieuwland aan gewerkt. Het begon met wet- en regelgeving, maar andere bedrijfseconomische aspecten kwamen erbij, nieuwe technologieën, noem maar op. Het werd een complete aanvraag. We hebben dit samen voor de Sibelco-vestiging in Geertruidenberg gedaan en later ook voor Maastricht.

Hoe zit het met de wetgeving, vroeger en nu? "Vroeger was het ook streng, maar veel minder complex naar mijn idee. Daarom is **Makeonline** een heel fijne tool voor ons. Zo houden we overzicht. **Makeonline** wordt binnen onze acht vestigingen gebruikt."

Nog steeds enthousiast

Piet heeft Vereniging Krachtwerktuigen zien veranderen naar KWA. "In de jaren 80 zag ik een enthousiaste club mensen, bevlogen en met een hands-on mentaliteit. Natuurlijk ontwikkelt zich dat, er zijn goeie tijden en

slechtere, zoals overall. Nu nog steeds ervaar ik KWA als een heel goede club, met kundige mensen, specialisten, die flexibel zijn én met nog steeds dat bevlogen enthousiasme. Voor een dergelijke langdurige klantrelatie moet de klik van beide kanten komen, en die is er. Zelf ben ik een generalist en ik heb die specialisten nodig."

Heeft hij nog tips? "Je best blijven doen, vinger aan de pols houden. Misschien iets korter op de bal spelen, zoals ik dat

noem. Je kansen zien. Ik noem de nieuwe Omgevingswet, daaromheen gebeurt veel. Dit zijn kansen voor KWA." Hij doet de uitspraak: "Strategische adviseurs zijn geen commodity's. Daarmee bedoel ik dat het geen leveranciers zijn. Want dan heb je het over prijs en levertijd. KWA bevindt zich

"Strategische adviseurs zijn geen commodity's"

op een heel ander speelveld, speelt een andere rol. Daar komt het van twee kanten: je bent partner, je steunt en vertrouwt elkaar en helpt elkaar." En zo is het. KWA neemt afscheid van Piet, maar gaat door met Sibelco.

Specifieke informatie voor bedrijven tijdens coronapandemie

Tijdens het productieproces van deze Kwadrant zijn alle maatregelen rondom de coronapandemie nog volop van kracht. Worden die maatregelen stap voor stap versoepeld? Het lijkt er wel op. In ieder geval willen we u zoveel mogelijk ondersteunen in deze lastige tijd. Daarom hebben we op onze website een speciale coronapagina voor bedrijven aangemaakt. Deze pagina verversen we regelmatig met artikelen en adviezen waarvan we denken dat ze van waarde voor u zijn. Op de pagina vindt u informatie voor bedrijven. Met verwijzingen naar (overheids)websites en die van (branche)organisaties. Uiteraard kunt u altijd contact met ons opnemen voor advies op maat.

Daarnaast hebben we onze veelbezochte bijeenkomsten en trainingen deels omgezet in webinars. Die webinars en online trainingen worden gewaardeerd, merken we. Ook iets voor u en uw medewerkers? Op de achterpagina vindt u meer informatie. In deze Kwadrant ook een interview met onze partner Précon over het geven van online trainingen.

foto: Sibelco

Energietransitie

Is waterstof de oplossing voor u?
Lees verder op pagina 5

Makeonline

Evos Amsterdam werkt met Makeonline
Lees verder op pagina 7

Trainingen

Voedselveiligheid is van levensbelang
Lees verder op pagina 7

Webinars

Al een webinar gevolgd?
Lees verder op pagina 8

Makeonline geeft Uniper inzicht en overzicht

“**Makeonline** geeft niet alleen inzicht, maar helpt actief om altijd in compliance te zijn en te blijven”, zeggen Renske van de Wetering en Patrick van den Ham van Uniper Benelux afdeling Stadscentrales. Uniper startte in augustus 2019 met **Makeonline**. De HSE-afdeling ging zelf aan de slag met het uitwerken van de verplichtingen rondom de vergunningen.

Patrick is sinds januari 2019 op project-basis HSE Coördinator van Uniper Benelux Stadscentrales. Hij kende het programma al. “Uniper had een systeem waarmee we inzicht kregen in welke wet- en regelgeving van toepassing was. De wijzigingen kwamen echter niet altijd op de juiste plaats terecht én we wilden meer. Niet alleen weten welke wet- en regelgeving voor ons van toepassing is, maar ook dat de juiste acties worden ondernomen bij wijzigingen. Niet alleen qua wet- en regelgeving, maar voor ál onze verplichtingen. Compliance is altijd belangrijk geweest binnen Uniper. Alleen sturen we het centraal aan.”

Voor Renske was **Makeonline** een compleet nieuw programma, maar inmiddels voelt ze zich er aardig in thuis. “Ik ben nu al onze voorschriften vanuit vergunningen aan het toevoegen. Dat is een flinke klus. Als we het eenmaal gevuld hebben, ervaren we er veel voordeel van. Informatie en of taken gaan

dan naar de juiste personen. Ook worden de resultaten eenduidig verzameld én opgeslagen. Voorheen lag dit vaak bij verschillende personen. Iedereen had zijn eigen manier van documenteren. Door het centraal aansturen, kunnen we nu ook van elkaar leren en taken combineren.”

Thema's arbo en milieu

Uniper Benelux afdeling Stadscentrales in Rotterdam is een leverancier van elektriciteit en warmte met gasgestookte stadscentrales in Rotterdam, Den Haag en Leiden. “We gebruiken **Makeonline** voor onze stadscentrales,” aldus Patrick. “Deze liggen namelijk veelal nabij stadscentra en we willen dat er niets verkeerd gaat. Mijn grootste aandachtsgedebied zijn de arbeids-omstandigheden voor onze medewerkers. Daarbij hebben warmtebelasting, omgang met elektriciteit en stoom naast de gebruikelijke veiligheidsthema's continu onze aandacht.” Als environmental advisor

ligt de aandacht van Renske op de milieu-aspecten. “Lucht, zoals NOx-emissie, en geluid zijn belangrijke aandachtspunten. Verder hebben we ook te maken met andere milieuaandachtsgedebieden zoals bodem-bescherming, afvalstoffen, energie, water en gevaarlijke stoffen. Bij zo'n breed palet aan aandachtsgedebieden binnen arbo en milieu helpt **Makeonline** ons aan overzicht.”

‘Opdracht management’

“Ons management heeft ons redelijk de vrije hand gegeven qua invulling. Eigenlijk was er maar één opdracht: toon aan dat we als Uniper in compliance zijn,” stelt Renske. Volgens Patrick makkelijker gezegd dan gedaan, al gaan ze er beiden vanuit dat het absoluut gaat lukken met **Makeonline**. “Door compliance te koppelen aan wet- en regelgeving krijgen we een compleet inzicht in onze verplichtingen voor al onze locaties. Alle vergunningen hebben namelijk andere voorschriften. Als er nu veranderingen zijn

in de wet- en regelgeving, kunnen we eenvoudig de locaties, waarop de veranderingen invloed hebben, informeren.”

Positieve start

Beide hebben relatief weinig ervaring met **Makeonline**, maar zijn tevreden. “In compliance blijven kan een ‘hell of a job’ zijn. Dit programma houdt het beheersbaar én is gebruiksvriendelijk. Bij vragen of onduidelijkheden nemen we contact op met KWA. De drempel om contact op te nemen is laag. Of het nu per mail, telefonisch of via persoonlijk contact verloopt, KWA helpt ons snel met tips en antwoorden op onze vragen.”

Adviseur

Robin Sinke

033 422 13 73
rjs@kwa.nl

‘De voordelen van online cursus volgen, die blijven’

Thuis achter de laptop een cursus volgen. “Dat blijft, ook na de coronacrisis”, zegt Bart Stolk. Hij is Business Manager Learning bij Précon. KWA werkt al jaren samen met Précon en dan vooral op het gebied van online leren.

foto: Précon

“Een klassikale training online geven is ook voor Précon nieuw”, legt Bart uit. “Wel hebben we al veel ervaring met het ontwikkelen van online lesmateriaal vanwege onze e-learnings. Dat zijn trainingen die deelnemers zelfstandig kunnen volgen op een zelfgekozen tijdstip en locatie.” Wat zijn de voordelen van klassikaal online les volgen? “Logische voordeel is dat je minder reistijd hebt, voor zowel de deelnemers als de trainers. Denk ook aan het duurzame aspect. Maar wat vooral opvalt is het onderwijskundige voordeel. Als je bijvoorbeeld een fysieke bijeenkomst van normaal gesproken een dag opsplijt in twee dagdelen met een maand ertussen, profiteer je van het leereffect: deelnemers gaan in die maand oefenen en met het geleerde aan de slag. Dat brengen ze bij een tweede sessie in. We zien daardoor dat kennis beter blijft hangen. Al met al een groot voordeel.”

Niet vier uur tegen scherm praten

“Er wordt van de trainer meer gevraagd bij online lesgeven”, vervolgt Bart, “die moet mensen meer bij de les zien te houden. Dat kan door meer variatie in lesvormen aan te bieden, zoals mensen online in groepjes zetten om een opdracht te doen, of

zelfstandig een half uur aan de gang te laten gaan. Als trainer wil je niet vier uur tegen een scherm praten, je hebt die interactiviteit nodig. Deelnemers worden daardoor extra gemotiveerd, de training wordt meer van henzelf op die manier.”

Nadeel wordt voordeel

Nadelen zijn er uiteraard ook: “Je mist het sociale aspect, het netwerken. Even een praatje bij de koffieautomaat zit er niet in. De spontane opmerkingen zijn er niet. Online kom je wel sneller tot de kern. De trainer mist het non-verbale contact. Heeft iemand even minder aandacht? Of wil iemand iets zeggen maar komt degene niet aan bod? Je ziet het niet. Dat laatste kun je trouwens onder- vangen in een chatbox. Mensen die wat introverter zijn bijvoorbeeld, kunnen makkelijker via de chat hun vraag stellen. Zo wordt een nadeel een voordeel.” Andere nadelen zijn meer technisch van aard: verbindingen die niet goed zijn, tools die niet werken. “Uit evaluaties blijkt dat deelnemers heel tevreden zijn over de online lessen. Het afstandelijke is wennen, maar de voordelen wegen tegen de nadelen op. Dus, het klinkt als een cliché – ik weet het – deze crisis biedt ook kansen. Het moet, maar we willen ook”, besluit hij.

Update RI&E bij Van Ginkel Groep

Bij de Van Ginkel Groep werd de laatste risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) naar arbeidsomstandigheden in 2016 uitgevoerd. Hoog tijd dus voor een update. Jan van Loon is manager Q-HSE bij Van Ginkel en legt uit: “Door verschillende ontwikkelingen en organisatiewijzigingen én de wens om inzicht in compliance in arbeidsomstandigheden, was er behoefte ontstaan aan een actualisatie van de RI&E en het Plan van Aanpak. Hierbij wilde de directie dat er met een kritische blik naar de organisatie gekeken werd door een externe onafhankelijke partij, met aansluitend inhoudelijke ondersteuning.”

De hulp van KWA werd ingeroepen in de persoon van adviseur Luuk Schoo, gecertificeerd Hoger Veiligheidskundige. Hij startte met het vaststellen van de doelstelling en afbakening van de reikwijdte van de RI&E en de belangrijkste risico's gerelateerd aan de bedrijfsprocessen bij Van Ginkel Groep. Vervolgens is in overleg een geschikt RI&E-instrument geselecteerd, waarbij de keuze viel op het KWA RI&E-instrument.

“KWA is daarna gestart met deskresearch”, zegt Luuk, “met als hoofdvraag: *hoe is de visie op arbeidsomstandigheden vertaald in processen, procedures en instructies?* We hebben ook locatiebezoeken en interviews ingepland. Bij de selectie van interviewkandidaten is gekeken welke medewerkers en afdelingen een representatieve vertegenwoordiging van de werkomstandigheden geven om een volledig beeld te kunnen schetsen.”

Inventariseren op locatie

Bij de interviews en locatiebezoeken werden de bevindingen uit de deskresearch getoetst in de praktijk en is beoordeeld in hoeverre (operationele) risico's en arbeidsomstandigheden worden beheerst op de werkvloer. Met de wet- en regelgeving als referentiekader, is voornamelijk gekeken naar de borging van verschillende typen arbo-risico's, zoals (operationeel) risicomanagement en beheersing blootstelling gevaarlijke stoffen.

De RI&E moet immers niet alleen afhankelijk zijn van een momentopname, maar inzicht bieden in een structurele beheersing van risico's. De bevindingen uit de RI&E zijn vastgelegd in een praktische en handzame rapportage, inclusief een Plan van Aanpak.

Kwalitatief goede inhoud gesprekken

Bij de projectevaluatie kreeg KWA de volgende feedback: “Van Ginkel Groep is erg goed te spreken over de samenwerking bij de totstandkoming van de RI&E en de kwalitatief goede inhoud van de gesprekken en bezoeken. Hierbij hebben we meerwaarde ervaren, waardoor wij kunnen groeien als organisatie bij het verder optimaliseren van het gevoerde arbeidsomstandighedenbeleid.” Een beoordeling waar we trots op zijn.

Adviseur

Luuk Schoo

033 422 13 88
ls@kwa.nl

Veranderingen?

Er is de afgelopen maanden al veel geschreven over alle veranderingen die we nu meemaken vanwege de coronacrisis en hoe dit de wereld in de toekomst verandert. Of juist toch weer niet.

Ja, we zijn massaal aan het thuiswerken en ontdekken allerlei voordelen hiervan. Maar ook snakken we weer naar het moment om met een paar collega's naar kantoor te kunnen. Om wat makkelijker te kunnen overleggen over een ingewikkeld vraagstuk voor een klant.

Ja, we zijn in sneltreinvaart onze fysieke bijeenkomsten naar webinars en online cursussen aan het omzetten en het aantal deelnemers ligt hoger dan voorheen. Maar voor meer interactie en van elkaar leren, is samen in een zaal zitten ook erg prettig.

Ja, ook onze klanten zijn intussen goed gewend aan videobellen en dus hoeven we niet per se meer voor elk overleg naar de klant te reizen. Maar een rondgang door de fabriek is op afstand toch écht anders dan via een camera.

Ja, bepaalde onderwerpen staan voor onze klanten op een iets lager pitje (o.a. uitstel van de Omgevingswet), veel bedrijven grijpen juist dit moment aan om zich hierop voor te bereiden. Ze maken plannen voor de langere termijn, met name in het kader van de energietransitie en verduurzaming.

En KWA? Ondanks andere manieren van werken blijven we wie we zijn: specialistische, pragmatische adviseurs die kennis delen en samen met u oplossingen bedenken voor alle uitdagingen van vandaag en morgen.

Sterkte in deze bijzondere tijden, wij blijven voor u klaar staan!

Directie KWA Bedrijfsadviseurs

André Lokhorst

033 422 13 23, al@kwa.nl

Robin Sinke

033 422 13 73, rjs@kwa.nl

Van Ginkel Groep biedt diensten aan voor het stralen, metalliseren en conserveren en spuiten bij uiteenlopende typen bouwwerken en infrastructuur verspreid over Nederland. Van Ginkel Groep is een familiebedrijf waar de persoonlijke relatie met medewerkers voorop staat krijgt en waar men veel zorg besteedt aan de organisatie van arbeidsomstandigheden.

Energieaudit geeft inzicht in besparings- mogelijkheden

Regelmatig voert KWA een energieaudit uit bij haar klanten. Hoe gaat dat en wat levert het op? Auditor en adviseur Fons Heuven neemt u mee in het proces en het eindresultaat.

"Het doel van een energieaudit is om inzicht krijgen in het energieverbruik en de besparingsmogelijkheden bij een bedrijf", legt Fons uit. "Hiervoor heeft KWA de Energieaudit-tool ontwikkeld. Eerst vult de klant deze tool zoveel mogelijk in met allerlei gegevens zoals het elektriciteits- en gasverbruik, etc. Misschien lukt niet alles in één keer, maar daar helpen wij bij tijdens het bedrijfsbezoek."

Met eigen ogen zien

Tijdens het eerste bedrijfsbezoek kijkt Fons, of een collega-auditor, samen met de klant naar de installaties, processen en gebouwen. "Het is altijd verhelderend om met eigen

ogen te zien hoe bepaalde bedrijven en processen werken. We overleggen hoe de energie wordt verbruikt en hoe de processen functioneren. Op basis van alle informatie wordt de inventarisatie in de energieaudit-tool compleet gemaakt."

Er volgt een tweede bezoek aan het bedrijf: "Dan worden de maatregelen besproken. In deze maatregelenfase starten we eerst met welke plannen en nieuwe projecten het bedrijf heeft. Daar zijn vaak de productiemangers en technische dienst medewerkers bij betrokken. Op het moment dat een wijziging wordt doorgevoerd, is dit het beste moment om energiebesparing in

het project mee te nemen. In deze fase leidt energiebesparing tot een kleine kostenverhoging. Tijdens of achteraf energiebesparing doorvoeren, kost veel meer of is zelfs onmogelijk."

Toetsen erkende maatregelen

Fons vertelt verder: "Een ander belangrijk onderdeel is het toetsen van de erkende maatregelen. Deze maatregelen moeten worden getoetst en gerapporteerd omdat deze een terugverdientijd hebben kleiner dan vijf jaar. Tijdens de bedrijfsronddgang is bekeken welke maatregelen de meeste kans hebben qua energiebesparing. Alle kansrijke maatregelen worden vervolgens uitgewerkt en berekend. De haalbaarheid wordt getoetst én de verwachte terugverdientijd wordt bepaald. De resultaten van de inventarisatie en uitwerking van alle maatregelen worden in een uitgebreide rapportage weergegeven."

Specialisten kijken mee

Het doel van de rapportage is om een goed beeld te krijgen van alle kansen en mogelijkheden tot energiebesparing en voldoen aan de energie-auditplicht van Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie (Energy Efficiency Directive)

opgenomen in de Nederlandse wet- en regelgeving. "Wil je in de toekomst een aanzienlijke hoeveelheid energie besparen, dan moet vooral goed naar de processen worden gekeken. Voor het beoordelen van processen en nieuwe technieken hebben we ervaren mensen in dienst, zoals een stoomspecialist, koelingsspecialist, levensmiddelentechnologen, chemisch technologen en subsidiespecialisten. Die zetten we in waar nodig bij een energie-audit. Juist dat geeft onze audit extra waarde. De rapportage voldoet uiteraard aan alle gestelde eisen vanuit de Rijksdienst Ondernemend Nederland (RVO)." Uiteindelijk wordt de gehele rapportage ondertekend door de directie en wordt deze ingediend bij het E-loket van RVO. KWA kan dit als extra service uitvoeren en heeft hiervoor de benodigde bevoegdheid.

Geïnteresseerd? Neem dan contact met KWA op.

Adviseur
Fons Heuven

033 422 13 37
ajh@kwa.nl

Succesvolle training voor verhogen energiebewustzijn

Zo'n 20 deelnemers schoven begin dit jaar aan bij de training 'Verhogen van het energiebewustzijn in de organisatie'. "Bedrijven moeten nu beginnen met de Energietransitie om over een aantal jaren niet in de problemen te komen. De tijdens de training gehoorde vragen gaan vooral over hoe je begint en hoe je de urgentie voor het voetlicht krijgt. We snappen hoe lastig dat is, we proberen dat beginnen makkelijker te maken", zegt Suzanne Brunsting van TNO.

Om de energietransitie in bedrijven te laten slagen, is de gedragscomponent essentieel. Binnen het EU-project INDUCE is voor de levensmiddelenindustrie trainingsmateriaal op maat gemaakt om bedrijven te helpen met het verhogen van het energiebewustzijn en het implementeren van energiebesparingsmaatregelen. In Nederland is het project uitgevoerd door FNLI, TNO en KWA, zij namen ook het initiatief voor de training.

Hoe ervaren deelnemers de training en wat ondervinden zij binnen hun bedrijf rondom dit onderwerp? "Tijd en geld, daar draait het om. Om een voorbeeld te geven, die stoomketel is al besteld, en dan kom ik

aan met energie-efficiency. Dat is best lastig. Op de INDUCE website staan tools die we kunnen gebruiken om onze collega's én niet te vergeten het management te overtuigen", zegt Peter Vos van Agristo.

En Bart Hakbijl van Holiday Ice: "Wat ik me vandaag weer realiseer, is dat er veel op ons af komt. Zaken die de bedrijfsprocessen gaan beïnvloeden. Met de aangereikte tools, zoals ODE, ga ik zaken uitrekenen. En voorleggen binnen het bedrijf. Dat geeft inzicht."

Alle deelnemers werden opgeleid tot een INDUCE-gecertificeerde trainer. Ze kregen een stappenplan aangereikt om

de behoeftes binnen hun bedrijf vast te leggen voor wat betreft energieonderwerpen. Daarna kan met de INDUCE-toolkit een trainingsprogramma op maat worden samengesteld.

Angelique Scalla-van den Hoek van het bedrijf Hoogesteger gaat aan de slag: "Gedrag beïnvloeden is lastig. Hoe maak je mensen duidelijk de pc uit te zetten en licht uit te doen? Ik wil één keer per maand een toolbox aanreiken en bij KWA leren hoe je gedrag beïnvloedt." En Paul van Beek van Arla Foods vindt het: "Overweldigend, veel informatie gekregen op deze bijeenkomst. Ik moet het even laten zakken. Ik vergelijk

ons bedrijf weleens met de thuissituatie, een ledlamp gebruiken gaat nog wel, maar je kinderen ervan overtuigen korter te douchen... niet echt. Zo zit het ook met je collega's. Hopelijk lukt het om toch bewustzijn te kweken dankzij de toolbox."

Tot slot KWA-adviseur Bas Oldenhof over de trainingsdag: "Wat we vaak terug horen is dat het topmanagement prachtige plannen heeft, dit op de website zet. Maar dan? Op de werkvloer leeft het onderwerp ook wel, maar het middenmanagement focust zich op de targets van de productie. Tijdens de trainingen hebben we hulpmiddelen aangereikt waarmee de energiecoördinator dat gesprek aan kan gaan. We willen organisaties helpen om draagkracht te krijgen voor de mooie ideeën en de energiestrategie binnen alle lagen van de organisatie. Dat leidt zeker tot successen."

Adviseur
Marcel van den Bovenkamp
033 422 13 45
mb@kwa.nl

Scan de
QR-code voor de
Kabinetsvisie
Waterstof

toe te passen alternatief kan zijn. Waterstof kunt u direct inzetten als brandstof of via fuel-cells omzetten in gelijkstroom, geschikt voor bijvoorbeeld datacenters en kantoren.

Alles in een energietransitieplan

KWA zit in het kraaiennest om uw schip naar het juiste punt op de energiehorizon te begeleiden. De energiebehoefte van uw bedrijf en de noodzaak om in 2030 50% reductie op CO₂-emissies te realiseren geven we weer in een energietransitieplan. KWA heeft al meerdere klanten op deze wijze van strategisch advies voorzien. Onze adviseurs zijn door begeleiding van projecten en deelname in brancheverenigingen goed op de hoogte van de laatste ontwikkelingen. KWA weet, door het uitvoeren van haalbaarheidsstudies, welke subsidies toegekend worden voor pilots en demonstratieprojecten. Neem contact met ons op voor meer informatie.

Adviseur
Gerard Oude Wesselink

033 422 13 43
gow@kwa.nl

Is waterstof de oplossing voor u?

Coronacrisis of niet, de energietransitie gaat door. Heeft u al nagedacht hoe u in 2030 50% op uw CO₂-emissie gaat besparen? Ach, dat duurt nog tien jaar, hoor ik u zeggen. En als het zover is stoppen we met gas en gaan we over op elektrisch. Ik moet u teleurstellen, tegen 2030 bestaat er een maximum op het aantal kWh dat u aan het net mag onttrekken.

Zelfs met de miljardeninvesteringen die netbeheerders komende jaren gaan plegen, kan niet alle energiebehoefte via de kabel worden verzorgd. Besparen heeft u beslist al gedaan en het theoretisch maximum komt in zicht. Energie uit zon en wind zijn weliswaar CO₂-neutraal, echter niet constant beschikbaar. Elektrificatie is dus maar een deel van de oplossing.

Waterstof krijgt prominente rol

Wat is het andere deel van die oplossing dan? Een principeel ander productieproces is nodig, zoals het ontwateren via membranen in plaats van het energie-intensieve verdampen, warmte-integratie en systeeminnovaties. Waterstof dus. Recentelijk werd de Kabinetsvisie Waterstof gepubliceerd waarin waterstof een prominente rol krijgt in het bereiken van de klimaatdoelen. De verwachting is dat met

alle Europese plannen en initiatieven het prijsverschil tussen waterstof en fossiele brandstoffen de komende tien jaar kleiner en dus interessanter wordt. Er loopt al een aantal demonstratieprojecten waarbij waterstof met behulp van 'overtollige' elektriciteit uit zonne- en windparken in zoutcavernes (ondergrondse ruimtes) wordt opgeslagen. Is waterstof iets voor uw bedrijf? Afhankelijk van uw processen, energie- en temperatuurniveaus gaan wij voor u na of waterstof een

Strategische ondersteuning klimaat- en milieubeleid voor industriële branches

Er zijn grote veranderingen gaande in zowel het klimaat- en energiebeleid als het milieubeleid van de overheid. Dat heeft directe gevolgen voor de industrie in Nederland.

Op dit moment is de overheid gestart met het implementeren van de afspraken uit het Klimaatakkoord en is bezig met het bundelen van allerlei wet- en regelgeving op het gebied van de leefomgeving in de Omgevingswet. KWA ondersteunt verschillende industriële branches om het klimaat- en milieubeleid te

duiden om tijdig te kunnen anticiperen op deze ontwikkelingen.

Dat het van belang is om goed te anticiperen op het beleid blijkt bijvoorbeeld uit de gevolgen van het klimaatakkoord voor de industrie. Enerzijds zijn de energiekosten voor alle bedrijven inmiddels substantieel gestegen door de verhoging van de opslag duurzame energie (ODE). Verder stijgen de kosten specifiek voor ETS-bedrijven – bedrijven die verplicht deelnemen aan de Europese CO₂-emissiehandel – nog meer door de invoering van de nationale CO₂-heffing van 2021. Anderzijds kunnen bedrijven die CO₂-reducerende maatregelen

treffen vanaf september van dit jaar subsidie aanvragen via de Subsidie Duurzame Energietransitie (SDE++).

KWA helpt branches in het duiden van de grote veranderingen in zowel het klimaat- en energiebeleid als het milieubeleid. Voor haar dienstverlening registreert en volgt KWA continu de wijzigingen in wet- en regelgeving op nationaal en Europees niveau. Deze wijzigingen worden uitgewerkt en bijgehouden door onze vakspecialisten. De resultaten hiervan gebruiken we om verschillende industriële branches te helpen met het interpreteren van beleidsontwikkelingen, het uitwisselen van technische kennis en het helpen signaleren van beleidsontwikkelingen uit bijvoorbeeld de Europese Unie. Op deze wijze zijn de industriële branches beter voorbereid om tijdig de nodige acties te nemen.

Adviseur
Bas Oldenhof

033 422 13 41
bo@kwa.nl

Hoe blijft u straks in compliance met nieuwe Omgevingswetgeving?

De Nederlandse omgevingswetgeving wordt gebundeld in één Omgevingswet. Doordat het huidige wettelijk (milieu)kader verandert, krijgen bijvoorbeeld decentrale overheden zoals gemeenten meer ruimte en verantwoordelijkheid om bepaalde onderwerpen lokaal te regelen. Ook worden veel bedrijfsactiviteiten met algemene regels bepaald. Een beperkt aantal activiteiten wordt óf blijft vergunningplichtig. Het is daarom enorm belangrijk goed inzicht te krijgen in de regels die straks geldt voor elk van uw bedrijfsactiviteiten.

KWA helpt u in de zoektocht naar een volledig overzicht van de impact van deze veranderingen en gevolgen voor uw bedrijfsvoering. Dit doen wij onder andere via onze online compliance-managementtool **Makeonline**. Daarbij ontvangt u natuurlijk de ondersteuning van onze ervaren adviseurs. Ons doel is u te helpen Omgevingswet 'compliance' te zijn én te blijven.

Wat verandert er voor mij?

Het begrip 'inrichting' bestaat straks niet meer. Gesproken wordt over 'milieubelastende activiteiten' die uw bedrijf uitvoert. Dit betekent dat uw bedrijf – enkele

uitzonderingen daargelaten – niet meer als één geheel gezien wordt, maar als een verzameling van verschillende activiteiten. Voor elk van deze afzonderlijke activiteiten kunnen generieke regels uit de Omgevingswet, een vergunning en/of eisen uit lokale omgevingsplannen gelden.

Welke regels zijn straks voor mijn bedrijf relevant?

U weet nu aan welke eisen, van bijvoorbeeld het Activiteitenbesluit, u moet voldoen. Hoe maakt u een juiste selectie welke regels voor welke milieubelastende activiteiten gelden onder de Omgevingswetgeving? In

de transitie naar in compliance zijn met de Omgevingswet, helpen wij u in kaart brengen aan welke specifieke regels uw milieu-belastende activiteiten moeten voldoen. Daarbij krijgt u direct inzichtelijk welke activiteiten vergunningplichtig zijn conform het Besluit activiteiten leefomgeving, maar ook aan welke regels in lokale wetgeving moet worden voldaan. Met deze wetenschap kunt u aan de slag om aantoonbaar te borgen dat in compliance bent.

Nieuwe wetgeving, maar dezelfde regels toch?

KWA is druk bezig om de impact van de Omgevingswet op bedrijven in kaart te brengen. De overheid staat voor een beleidsneutrale overgang van de huidige regels uit bijvoorbeeld het Activiteitenbesluit naar de Omgevingswetgeving. Wij hebben inmiddels geconstateerd dat dit helaas niet in alle gevallen zo is. Voor bepaalde activiteiten gelden aanvullende eisen of zijn de huidige regels en definities aangescherpt.

Hoe zorg ik dat ik grip blijf houden?

Betekent dit dat u veel nieuwe acties in gang moet zetten? Dat niet. Veel eisen uit de Omgevingswetgeving komen in essentie overeen met het huidige wetgevende kader.

Compliance betekent het aantoonbaar voldoen aan verplichtingen. In veel gevallen betekent dit een relatie leggen tussen het wettelijk verplichtend kader en zaken die al binnen uw bedrijfsvoering worden uitgevoerd. Hierbij kunnen wij u helpen. Met **Makeonline** wordt u zich bewust op welke wijze u kunt blijven voldoen aan de voor u specifiek geldende regels.

Makeonline helpt u Omgevingswet 'compliance' te zijn én te blijven.

Wanneer ga ik over?

De Omgevingswet is nog in ontwikkeling. De oorspronkelijke implementatiedatum van 1 januari 2021 is vertraagd, als gevolg van de situatie rondom het coronavirus en het flink aantal stappen dat nog moet worden gezet om het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) in te kunnen voeren. Dit betekent echter alleen uitstel, géén afstel. KWA gaat daarom verder met de voorbereidingen om u te helpen bij een zo vloeiend mogelijke overgang naar de nieuwe werkelijkheid. We doen dit al voor honderden bedrijven in allerlei sectoren.

Online gebruikersmiddag Makeonline

Ook onze halfjaarlijkse gebruikersmiddag voor **Makeonline** abonnees is deze keer online gegaan. Voor de ruim zeventig gebruikers hebben we een inhoudelijke toelichting gegeven op de belangrijkste ontwikkeling in wet- en regelgeving. Daarna zijn we wat dieper ingegaan op hoe we de nieuwe Omgevingswet gaan verwerken in **Makeonline**. Omdat de aanwezigen heel positief reageerden op deze online sessie, gaan we zeker kijken of we dit vaker kunnen doen.

Adviseur

Marlies Huijbers

033 422 13 76
mhu@kwa.nl

Intensief contact met NIZO

NIZO Food Research was vanaf het prille begin één van de gebruikers van **Makeonline** (toen nog MakeClear). Koen Herder, Team Leader General Services bij NIZO, is enthousiast gebleven: "Ik onderhoud nauw contact met KWA, eigenlijk voor al onze vragen op het gebied van water, energie, bodem, geluid en milieu. Daarnaast gebruiken we **Makeonline**. Niet alleen voor het bijhouden van de wijzigingen in wet- en regelgeving, maar ook voor de borging van de voorschriften uit onze vergunning en de bepalingen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer."

Milieubelastende activiteit

NIZO uit Ede is een toonaangevend bedrijf in contractonderzoek voor betere voeding en gezondheid. Met haar expertises en oplossingen helpen ze hun klanten om superieure producten en processen te

verbeteren en te ontwikkelen. Bij NIZO gaat de nieuwe Omgevingswet spelen, net zoals bij alle bedrijven in Nederland. De geplande datum voor inwerkingtreding stond op 1 januari 2021 maar is uitgesteld. De exacte datum is nog niet bekend. Toch is het aan te raden met de voorbereidingen op deze wet te beginnen. Onder de nieuwe Omgevingswet wordt niet meer gesproken over het begrip 'inrichting', daarvoor in de plaats komt het begrip 'milieubelastende activiteit'.

Bedrijven worden dan gezien als een verzameling van één of meer milieubelastende activiteiten, waarbij elk van deze milieubelastende activiteiten vergunningplichtig kan zijn. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een opsomming gegeven van de verschillende milieubelastende activiteiten.

"Wij willen ons voorbereiden op de toekomst,

Cursus/webinar Omgevingswet

KWA geeft regelmatig de cursus nieuwe Omgevingswet. In verband met de maatregelen rondom corona wordt deze in het voorjaar/zomer als online webinar gegeven. In het najaar willen we deze drukbezochte cursus weer op locatie geven. Op onze website vindt u meer informatie.

Wat leert u tijdens de cursus?

Tijdens het **eerste gedeelte** ziet u hoe de Omgevingswet eruit ziet, welke wetten eronder gaan vallen en welke niet, hoe dit wetstelsel eruit komt te zien en welke instrumenten onder de Omgevingswet beschikbaar zijn. **Gedeelte 2** gaat over lokale wetgeving en het omgevingsplan. Belangrijk voor u is om die lokale zaken te volgen. In **gedeelte 3** wordt het Bal toegelicht en ingegaan op de veranderingen binnen het Bal. U leert hoe het Bal te lezen en toe te passen. Daarna gaat het in het **vierde gedeelte** over aanvullingswetgeving geluid en bodem. Ook hier gaan de nodige zaken veranderen. In **gedeelte 5** komt het overgangsrecht en de nieuwe procedure omgevingsvergunning aan bod.

daarom voert KWA de Omgevingswetcheck uit voor NIZO", zegt Koen, "met deze check maakt KWA inzichtelijk welke milieubelastende activiteiten conform het Besluit activiteiten leefomgeving bij NIZO worden onderscheiden en in hoeverre dit gevolgen heeft voor onze huidige vergunningplicht." Zelf verdiepte Koen zich ook in de

materie door deelname aan de KWA-cursus Omgevingswet.

Adviseur

Hannah Meijer

033 422 13 89
ham@kwa.nl

foto: Evos Amsterdam

Evos Amsterdam aan de slag met Makeonline

“We hebben nu alles veel meer in eigen hand”, zeggen Lars Verhoof en Mike Bakker van Evos Amsterdam. Ze zijn respectievelijk HSSEQ Manager en HSSEQ Advisor bij Evos Amsterdam, het overslagbedrijf voor benzine, diesel, gasolie en aanverwante componenten. Evos Amsterdam maakte tot eind vorig jaar onderdeel uit van de Vopak-organisatie en is nu met drie andere terminals het Evos-concern gestart. “Die stap betekent een stuk zelfstandiger werken zonder hoofdkantoor boven je”, leggen Lars en Mike uit.

“Voorheen kregen wij de veranderende wet- en regelgeving in een excelsheet vanuit het hoofdkantoor”, zegt Lars, “en dat werd dan uitgezet binnen onze eigen terminal. Bij de overgang van Vopak naar Evos waren we zelf verantwoordelijk om onder ander onze compliance in relatie tot veranderende wet- en regelgeving en al onze vergunningen op een goede manier te borgen. Toen kwam de vraag, hoe ga je die verantwoordelijkheid invullen?”

Nu zelf koers bepalen

“We hadden al eerder opdrachten uitbesteed aan KWA. We hoorden dat ze ook een tool hebben om hier een goede invulling aan te geven. We hebben de **Makeonline**-tool inhoudelijk vergeleken met die van andere leveranciers, waarbij onder andere gebruikersvriendelijkheid en prijs een rol speelden. We kozen voor **Makeonline**”, vult Mike aan. Evos Amsterdam gebruikt het merendeel van de modules. “Het grootste voordeel is dat we nu beter overzicht hebben,

niet alleen op wat er verandert in wet- en regelgeving maar ook op wat er juist niét verandert. We kunnen als Evos Amsterdam nu onze koers zelf bepalen en regelen dat het bedrijf compliant blijft. Het is een flinke klus om goed te omschrijven in de tool hoe onderwerpen geborgd zijn. Uiteindelijk plukken we daar de vruchten van.” Zij vervolgen hun verhaal: “Er is nog meer veranderd, nu we Evos Amsterdam zijn. Voorheen hadden wij te maken met een centrale organisatie. Wat inhield dat de matrix met relevante wet- en regelgeving vrij uitgebreid was. Met de verandering naar Evos kunnen we de matrix met relevante wet- en regelgeving in **Makeonline** precies zo opbouwen met wat voor onze terminal relevant is. We zetten nu een bepaalde structuur op om regelmatig de borging te checken. We doen dit als team waarbij Mike het voortouw neemt. We werken nauw samen met andere afdelingen zoals de Techniek afdeling, Customer Service en Operations.”

Dichter op de bal

Hoe zijn de resultaten tot op heden? “We voldoen nog steeds keurig aan de geldende wet- en regelgeving zoals eerder”, benadrukken ze, “dat is niet veranderd. Wel zitten we dichter op de bal, zijn we sneller en beter op de hoogte. Het filter vanuit het hoofdkantoor is weg. We hebben een bredere kijk gekregen, dankzij **Makeonline** en KWA.” Missen ze nog wat? “Niet echt. Misschien de borging van relevante richtlijnen zoals bijvoorbeeld de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen. Artikelen in een dergelijk richtlijn zijn pas van kracht als deze zijn opgenomen in de milieuvergunning. Maar op zich missen we niks”, is de conclusie.

Adviseur
Steven van Tilborg

033 422 13 82
svt@kwa.nl

Voedselveiligheid is van levensbelang

Voedselveiligheid, iets wat letterlijk van levensbelang is. KWA doet opdrachten bij veel voedselproducenten en kent de behoefte aan meer kennis en trainingen op voedselveiligheidsgebied. Daarom breiden we onze samenwerking met onze partner Précon Food uit.

Précon is specialist op het gebied van voedselveiligheid. “We werken samen op drie gebieden”, vertelt Jildou de Jong, adviseur Arbo en Veiligheid bij KWA, “als eerste op het gebied van trainingen. De veiligheids-trainingen van KWA, zoals Awareness Explosieveiligheid, sluiten goed aan bij het ruime pakket aan trainingen op het gebied van voedselveiligheid van Précon zoals HACCP over voedselveiligheid.”

“Een ander voorbeeld is de gezamenlijk

georganiseerde informatiemiddag over gedragsbeïnvloeding. En super actueel in deze huidige coronatijd, want hoe beweeg je je medewerkers bijvoorbeeld om regelmatig hun handen te wassen? Op het gebied van gedragsbeïnvloeding willen we meer samen doen”, zegt ze.

Meerwaarde zoeken

Jildou vervolgt: “Samen met Précon zoeken we naar de meerwaarde op het gebied van compliance, daarvoor gebruiken we

Makeonline. Er loopt momenteel een aantal pilots, waarin we bekijken of we kunnen samenwerken op het gebied van wetgeving, voedselveiligheid, arbo en milieu.”

Krachten bundelen

“En als derde willen we de samenwerking intensiveren omdat we ongeveer dezelfde aanpak hanteren, praktisch ingesteld zijn, klanten in ons bestand hebben die levensmiddelen produceren en nog meer overeenkomsten tussen onze organisaties

zien. Dan ligt het voor de hand onze krachten te bundelen om zo klanten nog beter van dienst te kunnen zijn. Zo werken we samen aan compliance bij onze klanten.”

Adviseur
Jildou de Jong

033 422 13 64
jjo@kwa.nl

Onze netwerkgroepen óók online

KWA faciliteert verschillende netwerkgroepen. Ook in coronatijd. Onze meetings worden online gehouden. Later in het jaar kunnen we elkaar hopelijk weer live ontmoeten. Interesse? Kijk op onze websites.

contactgroep

secretariaat@kamcontact.nl

www.kamcontact.nl

Bijeenkomst

6 oktober 2020

bedrijvennetwerk
energietransitie

bnet@kwa.nl

www.bedrijvennetwerkenergietransitie.nl

Bijeenkomst

22 sept. 2020

Heeft u al een KWA webinar gevolgd?

De coronapandemie golfde over ons heen. Bij KWA vielen de bijeenkomsten en trainingen stil. Fysieke bijeenkomsten mochten niet meer. Dé oplossing bleek het geven van webinars en online cursussen. Makkelijk zonder reistijd en achter de eigen pc kennis opdoen. U krijgt tijdens een webinar of cursus tips en advies over allerlei onderwerpen én kunt actief meedoen via de chatfunctie.

Onze adviseurs hebben direct een mooi programma samengesteld. Natuurlijk werd er eerst proefgedraaid, want het is best even wennen, praten tegen een camera in plaats van tegen een aanwezig publiek. De reacties op

onze webinars zijn positief. Een paar reacties van enthousiaste deelnemers: "De inhoud. Verduidelijking van de situatie." "Veel informatie in korte tijd opdoen, waarbij er geen reistijd is!" en "Doe vaker webinars". Zeker, dat laatste blijven we doen. Nu en straks als we weer bij elkaar mogen komen. Een webinar is een mooie aanvulling op live trainingen.

Kijk voor ons actuele programma op de website en meld u aan. Wij maken gebruik van veilige en betrouwbare software. Als u zich aanmeldt, ontvangt u een bevestiging en instructies hoe u kunt inloggen.

Bijeenkomsten en online trainingen

KWA vindt het belangrijk kennis te blijven delen, ook tijdens deze coronacrisis. Daarom geven wij een aantal geplande bijeenkomsten nu als webinar of online training. Andere bijeenkomsten zijn naar later dit jaar verschoven. Op de website updates over bijeenkomsten en trainingen. www.kwa.nl/bijeenkomsten

Even voorstellen

In elke Kwadrant stellen wij onze nieuwe medewerkers aan u voor. Voor onze vacatures kijkt u op www.kwa.nl/vacatures

Niels Heij

Bij KWA houd ik mij bezig met allerlei opdrachten, zoals energievraagstukken en procesoptimalisaties. KWA biedt diversiteit en veel mogelijkheden.

Adviseur Energie, procestechniek en water

Lidewij Schutte

Ik hou me bezig met het thema bodemenergie en lever zo een concrete bijdrage aan de energietransitie.

Adviseur Bodemenergie

Janine Ietswaard

Uit ervaring weet ik dat bedrijven worstelen met de wetten en regels die voor hen gelden. Ik ondersteun die bedrijven via de tool **Makeonline**.

Adviseur/technisch implementatie-specialist compliance software

Geertruida de Weger

Als Officemanager geef ik leiding aan het Support Team, ben ik verantwoordelijk voor de uitvoering van ons P&O-beleid en zorg ik dat de adviseurs geïnformeerd zijn over wat er speelt binnen KWA.

Officemanager

Ingmar Moes

Klantondersteuning, complexe vraagstukken oplossen en het in kaart brengen en de realisatie van energiebesparingen zijn voor mij drijfveren.

Adviseur Energietechniek en installaties

Berry de Jong

Als adviseur help ik bedrijvende volgende stap te zetten in de energietransitie. Ik vertaal mijn kennis van individuele technologieën als markt- en beleidscontexten naar praktische oplossingen.

Adviseur Procestechniek en Energie

Annemarieke Oudendorp

Ik start per 1 juni als facilitair medewerker bij KWA, waar ik al een aantal jaren zorg voor een schoon en fris kantoor. Ik volg ook een opleiding tot hovenier, een leuke combi met mijn werk.

Facilitair medewerker

Gaby Brand

Bij DSM in Waalwijk heb ik KWA leren kennen. Omdat ik me KWA herinnerde als een prettige relatie om mee samen te werken, heb ik gesolliciteerd. Nu ben ik ook een KWA'er!

Adviseur Arbo en Veiligheid

Wie wordt onze nieuwe collega?

KWA groeit en bloeit.
Daarom zoeken we collega's.
Nieuwsgierig?
[Kijk op kwa.nl/vacatures](http://www.kwa.nl/vacatures)

Adviseur Milieu en Gevaarlijke stoffen

Adviseer jij binnenkort onze klanten in het bedrijfsleven vanuit jouw expertise rondom PGS-normen, Brzo en gevaarlijke stoffen? We maken graag kennis! Kijk voor de volledige vacaturetekst op www.kwa.nl/vacatures

Adviseur Milieu

Help jij straks onze klanten in het bedrijfsleven met het uitvoeren van hun activiteiten binnen de wettelijke kaders, mét oog voor milieu en omgeving? We maken graag kennis! Kijk voor de volledige vacaturetekst op www.kwa.nl/vacatures